

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii
– MNP –*

**Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber**

RAPORT

*privind vizita efectuată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1
din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București,
la data de 21 iunie 2023*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

București – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP) în sensul *Protocolului opțional*, adoptat la New York, la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York, la 10 decembrie 1984, ratificat prin Legea nr. 109/2009. Constituția României, republicată, consacră, în art. 11, **obligativitatea statului român** de a îndeplini obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Totodată, articolul precizat, prevede că *”tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern”*.

În aplicarea mandatului său, potrivit dispozițiilor legale, anterior menționate, precum și a Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, **MNP**, prin Centrul Zonal București, **a efectuat o vizită inopinată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1 din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București** (denumit în continuare, CRAP nr. 1, Arestul Central sau Centru), **la data de 21 iunie 2023**. Vizita a avut ca obiective: verificarea condițiilor de cazare și a tratamentului aplicat persoanelor custodiate în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție. Se cuvine

Echipa de vizitare a fost pluridisciplinară, fiind alcătuită din reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, de la Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP), respectiv: doamna Izabela Cernavodeanu – jurist; domnul Ion Manea – medic; domnul Alexandru Lazăr – psiholog-colaborator extern, precum și domnul Cătălin Lucian Tudor - reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Fundația pentru Apărarea Cetățenilor” (FACIAS).

1¹. Cooperarea conducerii unității de poliție vizitată cu membrii echipei MNP

Vizita a debutat cu discuții prealabile purtate de către membrii echipei MNP cu reprezentanți din cadrul unității de poliție vizitate, care au dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei MNP, respectiv: directorul Serviciului Independent de Reținere și Arestare Preventivă (abreviat, SIRAP), comisar șef de poliție – doamna

Elena Casandra Nițulescu; șeful CRAP Nr. 1, comisar șef de poliție – domnul Adrian Căpraru și șeful Biroului Evidență și Drepturi Persoane Private de Libertate, inspector principal de poliție – domnul Alexandru Ciulu.

Discuțiile au vizat: obiectivele vizitei; aspecte referitoare la organizarea, condițiile și atribuțiile centrului; starea de sănătate a persoanelor custodiate; durata medie de ședere în arest a persoanelor pentru care au fost dispuse măsuri preventive; respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor custodiate referitoare la informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic, aspecte privind personalul angajat ș.a.

Pe parcursul efectuării vizitei s-au purtat discuții și cu personalul medical, respectiv: medicul șef pentru Arestul Central, subcomisar de poliție - doamna Mihaela Iancu și medicul, subinspector de poliție - doamna Claudia Niță.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei

Informații generale despre CRAP nr. 1 București

Centrul vizitat funcționa la nivel de centru zonal în cadrul SIRAP, o structură a Direcției Generale de Poliție a Municipiului București (DGPMB) în componența căreia intră *CRAP nr. 1* (la nivel de centru zonal), CRAP nr. 2 (la nivel de birou), Biroul Escorte și Proceduri Judiciare, Biroul coordonare și monitorizare C.R.A.P.-uri, Compartimentul Criminalistic, Compartimentul Deservire și Compartimentul Secretariat, cu sediul în București, str. George Georgescu nr. 1-3, sector 4.

La 21 iunie 2023, data efectuării vizitei, CRAP Nr. 1 București asigura primirea, înregistrarea, încarcerarea, supravegherea, paza, transferul, punerea în libertate și respectarea drepturilor și libertăților persoanelor private de libertate, în condițiile prevăzute de lege și funcționa în baza dispozițiilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, ale Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora, coroborate și cu alte acte normative (legi, ordine, proceduri și dispoziții subsecvente), precum: Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române cu modificările și completările ulterioare, Legea nr.

360/2002 privind Statutul polițistului cu modificările și completările ulterioare și Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea M.A.I. aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârii Guvernului nr. 416/2007 privind structura organizatorică și efectivele M.A.I cu modificările și completările ulterioare.

Schema de personal cuprindea un număr de **96 de funcții** (87 de funcții de polițiști și 9 funcții de personal contractual) dintre care **5 posturi erau vacante**.

O parte din personalul angajat al Centrului avea program de lucru în ture (spre exemplu: Biroul Pază și Supraveghere; Compartimentul Monitorizare Video - 12/24-12/48 ore), iar o altă parte avea program de lucru 8 ore, în două schimburi, și în ture 24/72 ore (spre pildă, Biroul Evidență și Drepturi Persoane Private de Libertate), în intervalul orar 07⁰⁰ - 19⁰⁰ și 19⁰⁰ - 07⁰⁰. Echipa MNP a reținut ca *aspect pozitiv prezența personalului feminin* în rândul polițiștilor angajați la Biroul pază și supraveghere din cadrul Centrului.

Principalele atribuții ale agenților încadrați ca lucrători de arest erau cele referitoare la paza și supravegherea persoanelor private de libertate, escortarea și transferul acestora la instanțele de judecată, organe judiciare, parchete sau penitenciare, asigurarea respectării drepturilor acestora și întocmirea documentației specifică liniei de muncă. Supravegherea în camerele de deținere a persoanelor private de libertate era realizată de șeful de schimb sau de agenții supraveghetori, periodic, de câte ori era necesar pentru prevenirea incidentelor între persoanele arestate sau eventualele situații de auto-agresiuni sau distrugeri.

Capacitatea de cazare, număr persoane custodiate și condiții de detenție la data vizitei

Centrul avea amenajate **29 de camere de deținere**, dintre care 11 camere la parter și 18 camere la demisol, cu **104 paturi instalate** (6 camere cu câte 2 paturi instalate și 23 de camere cu 4 paturi). În camerele de la parter erau cazate persoane de sex femeiesc, iar la demisol persoane de sex bărbătesc, care erau repartizate pe camere cu respectarea principiului separației pe sexe și pe vârste, respectiv majori sau minori.

Se cuvine a menționa că, **pentru a se asigura un standard minim de spațiu (minim 4 mp/persoană privată de libertate) și pentru a se evita efectele adverse ale supraaglomerării carcerale, conform Normelor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT), ar fi trebuit să fie instalate 66 de paturi, în loc de 104, câte erau la data vizitei.**

La data efectuării vizitei, erau custodiate **76 persoane private de libertate**, dintre care: 57 bărbați, 12 femei, 7 minori (sex masculin) și 4 cetățeni străini (sex masculin). Față de alte centre de reținere și arestare preventivă din București, **în CRAP Nr. 1, fluxul de persoane încarcerate era mare, fiind într-o dinamică continuă**, ținând cont că, în conformitate cu prevederile dispozițiilor directorului general al DGPMB¹, doar în acest Centru puteau fi cazate persoanele încarcerate la nivelul D.G.P.M.B., care erau de sex femeiesc, sau tinere, sau minore, sau aflate în tratament substitutiv cu metadonă, sau consumatoare de droguri, sau care necesitau îngrijiri medicale zilnice (afecțiuni cronice: hepatită, HIV, TBC, diabet-insulino-dependente etc.).

Referitor la acest ultim aspect (încarcerarea în Centru a persoanelor diagnosticate cu boli infecto-contagioase), membrii echipei MNP au reținut că, **deși polițiștii și nu numai aceștia, prin natura activităților, intrau în contact direct cu persoane private de libertate care erau diagnosticate cu boli infecto-contagioase cu grad ridicat de răspândire (TBC, HIV/SIDA; COVID-19 ș.a.), NU beneficiau de spor pentru condiții de muncă deosebit de periculoase pentru risc de contagiune medicală ridicat, așa cum beneficiază polițiștii de penitenciare, de peste 10 ani**, în baza Ordinului Ministerului Justiției nr. 3544/2012 pentru aprobarea Normelor privind condițiile de acordare a sporului pentru condiții deosebit de periculoase personalului din sistemul administrației penitenciare.

Prin urmare, membrii echipei MNP consideră că este necesar ca Ministerul Afacerilor Interne să facă demersurile legale care se impun în vederea acordării sporului pentru condiții de muncă deosebit de periculoase personalului angajat din cadrul centrelor de reținere și arestare preventivă, care prin natura activităților intră în contact direct cu persoanele private de libertate diagnosticate cu boli infecto-contagioase,

mai ales că, spre deosebire de penitenciare, care au amenajate secții speciale pentru persoanele infecto-contagioase, centrele de reținere și arestare preventivă NU au astfel de spații amenajate și riscul de contagiune este general, toate persoanele încarcerate fiind cazate direct în camerele de detenție.

În continuare, arătăm că, examinarea documentelor puse la dispoziție de către reprezentanții Centrului, coroborată cu observațiile directe ale membrilor echipei MNP, au relevat că, la momentul efectuării vizitei, nu erau reținute/arestate persoane: cu dizabilități, cu afecțiuni

¹ Spre exemplu: nr. 147/01.02.2019; nr. 605/10.07.2019 etc.

psihice, care să prezinte risc de securitate și persoane aflate în refuz de hrană. De la începutul anului 2023 și până la data vizitei (01.01. – 21.06.2023), în cadrul Centrului au fost încarcerate 680 persoane private de libertate, din care 395 persoane de sex bărbătesc, 190 persoane de sex femeiesc și 95 persoane minore. De asemenea, în perioada analizată, au fost înregistrate 2 autoagresiuni, 3 heteroagresiuni, 2 refuzuri de hrană și 0 decese.

Camerele de deținere erau dotate cu paturi suprapuse, în ansamblu de 2, prevăzute cu mobilier pentru păstrarea bunurilor (tip sertar - din metal), cu aer condiționat, calorifer, televizor conectat la rețeaua de cablu, telefon pentru exercitarea dreptului la convorbiri telefonice, sonerie (pentru cazuri urgente – incidente între persoanele custodiate, tentative de suicid, incendii etc.), cazarmament, masă și scaune. Toate camerele aveau grup sanitar propriu, dotat cu instalații igienico-sanitare antivandalism (duș, chiuvetă și wc turcesc), precum și instalație de ventilare.

Apa rece (rețeaua publică) și apa caldă (centrala termică proprie a Centrului) erau furnizate permanent. În sezonul rece, agentul termic pentru încălzirea camerelor se asigura tot prin centrala termică proprie a Centrului. Deși distribuția **materialelor igienico-sanitare** pentru persoanele private de libertate se efectua lunar, pe bază de semnătură (predare -primire), acestea **erau insuficiente**, aspect rezultat din discuțiile purtate de membrii echipei MNP cu persoanele arestate. De asemenea, din observațiile membrilor echipei MNP și din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a reieșit faptul că nu a fost semnalată prezența insectelor sau a rozătoarelor. De altfel, conform documentelor prezentate, procedura de dezinsecție și deratizare se efectua periodic.

La nivelul Centrului, în spațiul carceral, în afara camerelor de detenție, erau amenajate și alte spații, precum: o bibliotecă, 2 curți de plimbare la demisol, 2 curți de plimbare la parter, frizerie, spălătorie-uscătorie, 2 magazine, 3 camere pentru aparatele frigorifice, o cameră destinată acordării dreptului la vizită intimă.

**Exemplu de bună practică*

Pe parcursul vizitării Centrului, membrii echipei MNP au observat că în exteriorul camerelor de deținere, deasupra ușilor, erau montate avertizoare luminoase (albastru și roșu), prin care se semnală prezența unei persoane în grupul sanitar. Referitor la acest aspect reprezentanții Centrului au menționat că sistemul a fost montat în scopul prevenirii evenimentelor negative (tentative de suicid, auto-agresiuni etc.). Astfel, dacă se observa că o persoană stătea în baie mai mult timp decât media, se putea interveni prompt.

În ceea ce privește condițiile de cazare au fost reținute ca **deficiențe**:

- amplasarea majorității camerelor de deținere la **demisolul clădirii**, iar din această cauză, **accesul la lumina zilei era limitat și aerisirea era în mod vădit insuficientă, inclusiv în birourile personalului angajat** (spre ex., Biroul Pază și Supraveghere; cabinetele medicale etc.);
- **nu erau amenajate căi de acces pentru persoanele cu dizabilități și nici cameră de detenție pentru persoanele cu dizabilități, care să fie dotată corespunzător;**
- **nu era amenajată o cameră de izolare pentru persoanele private de libertate care suferă de boli infecto-contagioase (TBC; Hepatită de tip B, C, D, HIV/SIDA etc.);**
- **nu era amenajate camere de izolare a persoanelor private de libertate care se manifestă violent și pentru cele aflate în refuz de hrană;**
- **în unele camere de deținere, pereții erau murdari pe alocuri și necesitau lucrări de igienizare** (spre ex., Camera 8 – DS), **membrii echipei MNP considerând că sunt necesare lucrări de reparații și igienizare a acestora;**
- de asemenea, **în unele camere de deținere** (spre ex., Camera 1 – DS), **saltelele erau foarte uzate (rupte, deteriorate), motiv pentru care membrii echipei MNP apreciază că este necesară înlocuirea saltelelor uzate cu unele noi, acolo unde se impune;**
- **la curțile de plimbare, bicicletele și benzile de alergat nu funcționau**, o parte din componentele acestora fiind în stadiu avansat de degradare, fapt ce putea conduce la producerea unor eventuale accidentări sau alte evenimente negative. **Membrii echipei MNP consideră că este necesară repararea, respectiv înlocuirea acestora;**
- nu în ultimul rând, menționăm că, **din cauza amplasării Centrului la demisolul clădirii și birourile de lucru ale personalului angajat se confruntau cu aceleași deficiențe** (spre ex., lumina zilei limitată; iluminarea artificială slabă; aerisirea insuficientă; spații de lucru mici).

Se cuvine a evidenția că, din discuțiile purtate cu reprezentanții SIRAP și CRAP Nr. 1, precum și din analizarea documentelor puse la dispoziția membrilor echipei MNP, a reieșit că, aceștia **au făcut *lunar* demersuri la autoritatea ierarhic superioară – DGPMB – pentru rezolvarea acestor deficiențe, însă fără niciun rezultat.** De altfel, ultimul demers a fost făcut chiar anterior vizitei, cu câteva zile, aspect rezultat din examinarea adresei nr. 860487/16.06.2023, transmisă către DGPMB de reprezentanții unității vizitate și pusă la dispoziția membrilor echipei MNP.

Prin urmare, **membrii echipei MNP vor face recomandări în acest sens către DGPMB pentru finalizarea demersurilor privind extinderea/reamenajarea unui centru unic de reținere și arestare preventivă la nivelul GGPMB**, conform Planului de acțiune², aprobat de conducerea Ministerului Afacerilor Interne pentru perioada 2020-2025.

De altfel și în corespondența instituției Avocatul Poporului cu nr. 12784 din 24.05.2022, adresată conducerii Ministerului Afacerilor Interne (MAI) și remisă ulterior Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR), având ca obiect **implementarea recomandărilor privind condițiile de detenție**, formulate ca urmare a vizitei efectuate în luna martie 2022, la nivelul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă nr. 3 din cadrul Secției 4 Poliție București și examinarea situației cu privire la răspunsul transmis de către Direcția Generală de Poliție a Municipiului București (D.G.P.M.B.), IGPR a comunicat următorul răspuns, prin adresa cu nr. **2.978.180/27.06.2022**, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 16663/07.07.2022:

*”...Referitor la Centrele de reținere și arestare preventivă din cadrul D.G.P.M.B., evidențiem faptul că, în Calendarul de măsuri 2018-2024, a fost prevăzut obiectivul investițional **”Construire arest suprateran nou”**, cu o capacitate de 300 de locuri de deținere, acesta fiind ulterior înlocuit, în Planul de Acțiune 2020-2025, cu obiectivul investițional **”Modernizarea/extinderea arestului central existent în str. George Georgescu, sector 4, București”**, cu o capacitate estimată de 150 de locuri de deținere.*

În vederea îndeplinirii obligațiilor asumate prin documentele de referință, atât la nivelul D.G.P.M.B, cât și la nivelul Poliției Române/ M.A.I. au fost efectuate demersuri ce au vizat identificarea și transmiterea dreptului de administrare al unor imobile către D.G.P.M.B. astfel încât să poată fi demarate activitățile specifice pentru realizarea obiectivului de investiții.

Astfel, în prezent, la nivelul D. G.P.M.B. se continuă demersurile privind amenajarea unui centru unic, care să corespundă cerințelor recomandate de către instituțiile naționale și internaționale cu rol în apărarea drepturilor persoanelor private de libertate, sens în care s-au dispus măsuri de analiză integrată de către structurile cu sarcini principale în domeniul execuțional penal și de suport, cu materializarea acestora în cuprinsul unei note de fundamentare, adaptate cu recomandările primite în urma vizitelor instituției Avocatul Poporului și ale CPT,

² Disponibil, online, la adresa: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/11/PLANUL-DE-ACTIUNE-.pdf>, accesată la 18 iulie 2023.

Serviciul Coordonare Centre de Reținere și Arestare Preventivă urmând a fi informat, etapizat, despre stadiul și evoluția demersurilor.”(p. 9 din adresă).

Referitor la respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate privind informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic

Din examinarea aleatorie a dosarelor individuale ale persoanelor custodiate de Centru, coroborată cu discuțiile purtate cu reprezentanții centrului, cu personalul angajat, precum și cu persoanele private de libertate, membrii echipei MNP au reținut că: la primirea în Centru, imediat după introducerea persoanei private de libertate în centru, șeful de schimb aducea la cunoștința acesteia, *sub semnătură*, posibilitatea de a informa personal sau de a solicita administrației centrului să informeze un membru al familiei sau o altă persoană desemnată de către aceasta, despre locul unde este deținută, drepturile, obligațiile și interdicțiile, recompensele care pot fi acordate, abaterile și sancțiunile disciplinare care se pot aplica, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor. Astfel, *la dosarele individuale analizate existau procese verbale semnate de persoanele custodiate – procesul verbal fiind dovada confirmării comunicării locului de deținere și aducerii la cunoștință a drepturilor, obligațiilor, interdicțiilor, sancțiunilor etc. persoanelor custodiate.*

De asemenea, în fiecare cameră de deținere, pe partea interioară a ușii, erau afișate informații cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor private de libertate, interdicții, măsuri disciplinare, recompense și programul zilnic.

Având în vedere toate aceste aspecte, membrii echipei MNP au reținut că **în CRAP Nr. 1 București erau respectate drepturile fundamentale ale persoanei private de libertate** privind informarea unui terț cu privire la reținere/arestare sa, accesul la un avocat și accesul la un medic, toate persoanele intervievate, custodiate de unitatea în cauză, confirmând acest aspect în timpul discuțiilor purtate cu acestea. În acest fel, erau respectate și dispozițiile naționale, cât și cele internaționale, cum ar fi cele prevăzute de Regula 40 din Normele CPT, Capitolul *Custodia poliției* – referitoare la dreptul de acces la un avocat și la un medic, precum și dreptul pentru persoanele implicate de a putea informa un apropiat sau un terț despre deținerea lor.

**Exemplu de bună practică*

Membrii echipei MNP au reținut ca aspect pozitiv că a fost implementată, cel puțin la nivelul Centrului vizitat, recomandarea Avocatului Poporului, comunicată Ministerului Afacerilor Interne, prin adresa nr. 16444/05.07.2022, referitoare la introducerea prevederilor art. 71 alin. (6) din Legea nr. 254/2013³, atât în Procesul-verbal tipizat, prevăzut în Anexa nr. 2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, aprobat prin O.M.A.I. nr. 14/2018, cât și în extrasul care se afișează pe ușile celulelor (în care sunt trecute drepturile și obligațiile persoanelor încarcerate pe perioada deținerii), în sensul că persoana privată de libertate are posibilitatea de beneficia de o examinare efectuată de un doctor, la alegerea acesteia, contra cost. Astfel, în toate procesele-verbale din dosarele individuale ale persoanelor private de libertate analizate era inserată această dispoziție, care se regăsea și pe extrasul afișat pe ușile camerelor de deținere.

Asistența juridică

Persoanele private de libertate puteau fi vizitate, de regulă, în intervalul orar 08:00 - 22:00, de avocați, aleși sau din oficiu, în baza cererii, a împuternicirii avocațiale și a documentului avizat care atesta calitatea de avocat.

În mod excepțional, în vederea pregătirii apărării, se acorda acest drept și în zilele sau orele de repaus cu respectarea condițiilor de siguranță a Centrului.

Persoanele private de libertate puteau lua legătura cu apărătorul și prin telefon, în timpul stabilit prin Regulamentul de Ordine Interioară (ROI).

Cererea era aprobată de către șeful *Biroului Evidență și Drepturi persoane private de libertate* (sau înlocuitorul acestuia), în timpul programului normal de lucru sau de către ofițerul aflat la continuitatea conducerii sau ofițerul de serviciu pe unitate, în afara orelor de program.

Întrevederile cu avocații erau confidențiale și se desfășurau sub supraveghere vizuală directă sau prin intermediul camerelor video, în camerele din sectorul de vizită, prevăzute cu dispozitive de separare care să limiteze contactul fizic, dar care să permită transmiterea de înscrisuri.

³ privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

Vizitele avocatului aveau loc cu respectarea timpului de odihnă și repaus, stabilit conform prevederilor legale și ROI.

Avocatul putea înmâna înscrisuri persoanei private de libertate pe care o reprezenta, numai în situația în care menționase această intenție și înscrisurile în cauză în cererea depusă.

Persoana privată de libertate nu putea primi de la avocat, în timpul vizitei, produse alimentare sau lichide pentru a fi consumate pe perioada acesteia, bunuri, bani sau alte valori și înscrisuri, cu excepția celor prevăzute la alineatul precedent.

Persoanei private de libertate îi era interzis să semneze înscrisuri prezentate de avocat, cu excepția contractului de asistență juridică și împuternicirea avocațială.

Vizitele se realizau în camerele special amenajate din sectorul de acordare a dreptului la vizită din CRAP nr. 1, în condiții de confidențialitate, sub supraveghere vizuală directă sau prin intermediul camerelor video.

Asistența medicală

Asistența medicală primară, triajul și permanența pentru persoanele private de libertate era asigurată de personalul medical din cadrul serviciului medical, dar și cu sprijinul Centrului Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu (CMDTA) ” Dr. Nicolae Kretzulescu” privind consultul de specialitate, subordonat Direcției Medicale din Ministerul Afacerilor Interne, iar urgențele prin Spitalul-Penitenciar București-Rahova.

Examenul medical al persoanelor private de libertate se realiza la introducerea în arest, fiind respectate dispozițiile legale, în vigoare la data vizitei, respectiv: art. 72, art. 109 și art. 110 din Legea nr. 254/2013; art. 238 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 și art. 26 din Regulamentul aprobat prin O.MAI nr. 14/2018.

Persoanelor private de libertate li se acordau servicii de asistență medicală primară nu numai la introducerea în arest, ci și la cererea acestora în baza unei programări, precum și ori de câte ori era necesar.

1. Cabinetele medicale:

- în cadrul Centrului vizitat erau amenajate două cabinete medicale, dotate cu mobilier corespunzător (canapea consultații, birou medic, scaune, dulapuri pentru păstrarea medicamentelor și a documentelor medicale), aparat de urgență, aparatură medicală (electrocardiograf portabil, tensiometru, stetoscop, termometre, glucometre etc.) și un cabinet al asistenților medicali;

- cabinetele se aflau în cadrul unui circuit separat, la demisol, pentru un triaj eficient. Dinspre exteriorul clădirii, ușa de acces către cabinetele medicale era prevăzută cu semnal sonor de avertizare la fiecare pasaj, iar cealaltă ușa - un grilaj cu policarbonat, acționată electric din camera șefului de schimb, făcea legătura cu culoarul spre locurile de detenție și permitea securizarea acestora și siguranța personalului medical;

- existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele private de libertate custodiate în Centru, unde erau consemnate leziunile (specificații de tip descriptiv, localizări, tipuri, eventual vechime, forme ș.a.). iar toate consultațiile medicale erau consemnate atât în aceste fișe, cât și în *Registrul de consultații curente*. Toate documentele medicale erau înregistrate și completate în mod corespunzător, fiind păstrate la cabinetul medical în condiții de siguranță și confidențialitate;

- **nu era întocmit un registru special pentru mărci traumatice sau al semnelor fizice de rele tratamente/abuzuri sau tortură a persoanelor custodiate, nefiind respectate dispozițiile legale** prevăzute de art. 72 din Legea nr. 254/2013, coroborat cu art. 159 alin. (8) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 (dispozițiile se referă la examenul medical) și pct. 74 din Normele CPT, capitolul Documentarea și raportarea dovezilor medicale de maltratare (p. 100), raportat la art. 110 din Legea nr. 254/2013.

- tratamentele efectuate erau consemnate în *Registrul de tratamente*, sub semnătura persoanei private de libertate;

- medicația era judicios repartizată și pusă în cutii de plastic, tip organizator, pe pacient și timpi ai zilei.

- unitatea vizitată deținea Autorizația Sanitară de Funcționare, valabilă în termen, având ca obiect de activitate „Activități de medicină primară”, expusă în fotocopie pe ușa de la intrare în cabinetul medical, lângă Programul de Activitate pentru fiecare cabinet medical.

- Centrul avea în dotare și o ambulanță proprie pentru evacuare urgențe.

2. Personalul medical care deservea CRAP Nr. 1 București:

- asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate la nivelul Centrului era asigurată de către 2 medici de medicină generală /medicină de familie și 4 asistenți medicali, unul urmând a se pensiona în decurs de o luna de zile de la data efectuării vizitei ;

- exista o planificare lunară a activității personalului medical, întocmită de medicul-șef al serviciului medical, prin care era asigurată continuitatea asistenței medicale la nivelul Centrului,

consemnata în *Registrul de Predare-Primire zilnică a serviciului* pentru asistenții medicali din tură.

3. Servicii medicale acordate persoanelor custodiate la CRAP Nr. 1 București:

- consultațiile medicale se acordau în mod obligatoriu la introducerea în centru, conform prevederilor Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și la solicitarea persoanelor private de libertate sau ori de câte ori era necesar. Conform *Registrului de introducere C.R.A.P. Nr.1 București*, în anul 2023 au fost acordate 2056 consultații medicale de la introducerea în arest până la momentul vizitei. Din interviurile desfășurate cu persoanele custodiate s-a reținut faptul că acestea au fost consultate de medic la introducerea în arest;

- conform documentelor prezentate, examenul medical cuprindea examenul clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice (fișa medicală ce conținea examenul general pe aparate și sisteme, declarație pe propria răspundere pentru antecedente patologice personale, anexa 5/fișa de triaj medical și consimțământul informat), nota de constatare a mărcilor traumatice ș.a., conform prevederilor legale în vigoare. Au fost verificate fișele medicale ale persoanelor private de libertate și s-a constatat modul corect de întocmire și completare ale acestora;

- consimțământul informat era atașat la fișa medicală a persoanelor private de libertate și semnat de către acestea;

- în cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de către asistentul medical, acesta întocmea o fișă medicală de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie văzută de medic. După ce era văzută, fișa se aviza de medic;

- cererile persoanelor private de libertate către compartimentul medical erau consemnate de personalul operativ în *Registrul de evidență a solicitărilor la consultații medicale*. De la începutul anului 2023 și până la data vizitei au fost consemnate 2056 de solicitări de asistență medicală ale persoanelor arestate preventiv, acestea fiind rezolvate de personalul medical;

- din analiza documentelor medicale, membrii echipei MNP au reținut că toate consultațiile medicale erau înregistrate atât în *Registrul de consultații*, cât și în *Fișa medicală* a persoanei private de libertate. În *Registrul de consultații* erau înregistrate 2721 de consultații acordate persoanelor custodiate, motivele fiind reprezentate de afecțiuni acute (infecții respiratorii, nevralgii dentare, afecțiuni digestive, afecțiuni dermatologice etc.);

- nu au fost înregistrate decese în perioada analizată (01.01.-21.06.2023);

Ținând cont de fluxul mare de încarcerări zilnice, la nivelul unității vizitate, ce necesită efectuarea examenului medical și întocmirea fișei de bilanț clinic general pe lângă activitățile medicale curente, **membrii echipei MNP apreciază că este necesară angajarea unui registrator medical** pentru o evidență judicioasă a documentației și a reducerii timpului alocat înregistrării, consemnării de date și optimizarea îndeplinirii actului medical (spre ex., în data de 26.05.2023 a fost înregistrat un număr de 48 de încarcerări).

4. Asigurarea tratamentului în cazul unor afecțiuni ale persoanelor private de libertate

- persoanele private de libertate aflate în custodia Centrului, beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unei prescripții eliberate de medicul care asigura asistența medicală sau de către alți medici specialiști;

- la cerere, persoanele arestate puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în Centru, aspect menționat și într-o Notă de informare;

- majoritatea medicamentelor, recomandate de către medici persoanelor private de libertate, erau achiziționate din fonduri bugetate de la CASAOPSNAJ, personalul medical al Centrului fiind cel care se ocupa cu aprovizionarea acestora din farmacii. Unele medicamente erau achiziționate din fondurile proprii ale persoanelor private de libertate.

- conform documentelor prezentate, medicamentele recomandate de medicul specialist erau distribuite persoanelor private de libertate numai de către personalul medical;

- medicamentele prescrise de către medic persoanelor private de libertate erau păstrate în organizatoare individuale, în condiții corespunzătoare de siguranță, la cabinetul medical din cadrul Centrului și se administrau conform prescrierilor;

- medicația cu regim special de tip SEPARANDA și VENENA (psihotropă și toxico dependentă) se afla în condiții optime de păstrare și în termen de valabilitate, în dulapuri închise cu cheia.

5. Asistența medicală în caz de urgențe medico-chirurgicale/consult de specialitate obstetrico-ginecologic:

- din discuțiile cu personalul medical a reieșit că în timpul programului de lucru, medicul examina orice urgență medico-chirurgicală și în funcție de situație și de competența profesională, decidea fie tratarea acesteia la cabinetul medical, fie apela Serviciul Național Unic de Urgență 112,

pentru transferul pacientului la cea mai apropiată Unitate de Primiri Urgențe. Unul din cei 2 medici avea activitate și de medic urgentist.

- cabinetul medical avea în dotare aparat/trusa de urgență ;
- Persoanele arestate preventiv au primit îngrijiri medicale în mod corespunzător și au efectuat investigații de specialitate .
- la data efectuării vizitei s-au înregistrat 2 cazuri de femei amenoreice/gravidie, din care un caz confirmat, iar celălalt era în testare. Promptitudinea exercitării actului medical denotă responsabilitate și scăderea riscului de malpraxis.

6. Asistența medicală în cazul bolilor infecto-contagioase (TBC, HIV, Hepatită etc.):

- persoanele private de libertate erau prezentate, în mod obligatoriu, pentru consult pneumologic, în termen de 72 de ore de la încarcerare, în vederea depistării cazurilor de tuberculoză pulmonară;
- la data efectuării vizitei, erau custodiate în Centru 2 persoane private de libertate diagnosticate cu boli transmisibile-HIV, iar una dintre acestea era și toxicodependentă, fiind monitorizată și pentru igienizarea și toaletarea zilnică a leziunilor pe care și le-a produs, singură prin injecție.

7. Acordarea asistenței medicale consumatorilor de droguri:

- administrarea medicației specifice pentru persoanele private de libertate toxicodependente era asigurată zilnic prin grija unui medic de la Centrul Antidrog și se efectua în cabinetul asistenților medicali, cu consemnare în *Registrul de administrare* .
- în fișa medicală erau consemnate sub semnătura persoanei private de libertate, informațiile legate de consumul de droguri;
- la data efectuării vizitei, erau custodiate 2 persoane în consum toxicodependente, cu tentativă de suicid.

8. Constatarea leziunilor traumatice:

- existau fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatice, anexate fișei medicale a persoanei private de libertate;
- **Nu exista Registrul privind evidența mărcilor traumatice** pentru a fi înregistrată prezența semnelor de violență corporală (echimoze, escoriații, plăgi, hematome etc.). Acestea erau consemnate în evidențele medicale și în Notele privind constatarea și consemnarea mărcilor traumatice. Din verificarea documentelor a rezultat că au fost întreprinse demersurile legale, un

exemplar al Notei privind constatarea și consemnarea mărcilor traumatice fiind transmis, prin fax, în termen legal, unității de parchet competente.

În cadrul discuțiilor purtate de către membrii echipei MNP cu persoanele arestate, selectate aleatoriu, acestea au afirmat că nu au fost agresate de polițiști. Unele persoane private de libertate au afirmat că leziunile traumatice le aveau anterior arestării, în urma conflictelor cu alte persoane, iar alte persoane arestate au declarat că s-au autoagresat (unele dintre acestea fiind diagnosticate cu afecțiuni psihice).

9. Hrănirea și igienizarea persoanelor custodiate:

- hrana zilnică a persoanelor custodiate de CRAP Nr. 1 București era asigurată de Penitenciarul București-Rahova, conform Convenției nr. 463131/30.12.2022, încheiate între penitenciarul menționat și Direcția Generală de Poliție a Municipiului București (DGPMB), în baza situației de efective și a recomandărilor propuse privind regimul igienico-dietetic de către medicii CRAP nr. 1, transmisă zilnic de conducerea Centrului, astfel încât și în week-end se asigura hrana rece. Menționăm că, prin această Convenție se asigura hrana pentru toate persoanele custodiate de centrele din subordinea DGPMB, aflate în stare de reținere, arest preventiv sau detenție;

- Centrul avea amenajat un oficiu destinat primirii și distribuirii hranei către persoanele private de libertate. Hrana era primită în ambalaje de unică folosință, la o temperatură adecvată servirii și era distribuită de personalul de serviciu;

- persoanele private de libertate serveau masa în camerele de detenție, acestea fiind dotate cu mese și scaune;

- existau prelevate probe alimentare păstrate într-un frigider destinat special acestui scop și un grafic de temperaturi, conform normelor sanitare în vigoare;

- norma de hrană era asigurată corespunzător pentru toate persoanele private de libertate, inclusiv pentru cele care aveau indicație medicală de regim alimentar. Spre exemplu, la data vizitei, erau custodiate 10 persoane care aveau indicație medicală de regim alimentar.

- de menționat, ca *aspect pozitiv*, utilizarea altor facilități precum: 21 aparate frigorifice pentru alimentele aduse de către aparținători, prin programul de vizită; 4 mașini de spălat lenjeria proprie a persoanelor arestate și 4 uscătoare.

10. Asistența medicală pe timpul refuzului de hrană:

- din verificarea *Registrului privind evidența persoanelor private de libertate aflate în refuz de hrană*, a rezultat faptul că de la începutul anului până la data vizitei, nu au fost înregistrate cazuri de refuz de hrană.

Asistența psihologică

Asistența psihologică pentru persoanele private de libertate custodiate în Centru era de tipul asistenței psihologice primare și se asigura prin psihologii de unitate de la nivelul structurilor de specialitate din cadrul DGPMB, respectiv Biroul Psihologie. Activitatea de asistență psihologică era inițiată la solicitarea persoanelor custodiate sau a șefului Centrului, în condițiile stabilite de legislația în vigoare. Conducerea Centrului trimitea *Note scrise și telefonice* Biroului menționat anterior, iar psihologul desemnat de Birou, se prezenta în Centru pentru acordarea asistenței psihologice, într-o oră sau maxim 48 de ore.

Activitatea psihologului presupunea acordarea asistenței psihologice primare pentru persoanele reținute sau arestate preventiv și asigurarea suportului psihologic în vederea adaptării la mediul de arest. Acesta consemna în *Registrul unic de evidență* aspectele constatate, iar uneori, după caz, făcea mențiuni în dosarele persoanelor private de libertate și informa conducerea Centrului.

Persoanele private de libertate consumatoare de substanțe interzise, aflate în tratament substitutiv cu metadonă, beneficiau, prin intermediul Agenției Naționale Antidrog, de tratamentul farmacologic al dependenței de opiacee. La data efectuării vizitei, erau custodiate 6 persoane private de libertate aflate în tratament substitutiv cu metadonă.

Potrivit legii, pe timpul executării arestării preventive, minorului i se acordă asistență psihologică obligatoriu, în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării sale fizice, psihice sau morale. Consilierea psihologică vizează dezvoltarea comportamentului adecvat, a atenției și gândirii pozitive. La momentul efectuării vizitei, Centrul avea în custodie 7 minori. Din discuțiile purtate de către membrii echipei MNP cu minorii în cauză, precum și din verificarea documentelor (spre ex., solicitări scrise ale SIRAP către Biroul Psihologie, dosare individuale ale minorilor etc.) a reieșit faptul că minorilor li se acordase asistența psihologică.

La momentul vizitei, în Centru nu se afla nici un psiholog și **nu exista un cabinet psihologic special amenajat**. Acordarea asistenței psihologice se efectua în camera în care aveau loc întâlniri ale persoanelor private de libertate cu avocații, cu aparținătorii etc.

Se cuvine a menționa că, **ofițerii psihologi** din cadrul Biroului Psihologie erau atestați ca psihologi în domeniul securității și siguranței naționale, însă **nu aveau competențe în a asigura consilierea psihologică și psihoterapia persoanei arestate, putând furniza doar asistența psihologică primară**. Or, pentru activitatea de consiliere este necesară o nouă competență profesională - *psiholog clinician*, aspect menționat și în răspunsul Biroului Psihologie, încă din anul 2018, către instituția Avocatul Poporului, înregistrat cu nr. 5943/16.04.2018.

La nivelul Centrului erau custodiate și persoane cu diagnostic psihiatric, cu istoric de consum de substanțe psihoactive, unele dintre acestea cu risc de suicid și cu tentative de suicid în istoricul personal recent, drept pentru care, pe lângă evaluarea psihiatrică la o unitate de profil, o dată cu recomandarea de tratament psihiatric, se **impunea și asigurarea unui tratament psihoterapeutic**, ceea ce **Biroul Psihologie nu putea asigura**. Este de notorietate că acest tip de persoane pot suferi afectări ale statusului psihic, mai ales în primele zile ale detenției, care pot pune în pericol sănătatea și integritatea fizică și psihică a acestora, riscul de suicid și autovătămare fiind extrem de ridicat. La data vizitei, una dintre persoanele private de libertate, care avusese recent o tentativă de suicid și care fusese transferată la Penitenciarul-Spital București-Jilava, în vederea internării, se afla în Biroul șefului de schimb, tocmai fusese retrimisă la Centru de către unitatea penitenciară amintită. Persoana privată de libertate în cauză a declarat că a refuzat internarea și din acest motiv a fost retrimisă la Centru. Or, în astfel de situații, este necesară consilierea psihologică și psihoterapia persoanei în cauză.

În cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate, membrii echipei MNP au identificat și alte persoane care prezentau simptome specifice deprimării sau persoane consumatoare de substanțe psihoactive, ce necesitau îngrijire permanentă de specialitate. Unele dintre acestea au declarat că au beneficiat de asistență psihologică, prin întâlniri cu psihologul din cadrul Biroului Psihologie.

Neacordarea asistenței psihologice persoanelor cu tulburări psihice sau care întâmpină dificultăți în adaptarea la mediul de detenție poate fi considerată tratament inuman și degradant. În acest sens, Regula Mandela nr. 30 lit. (c) prevede:

”O atenție deosebită va fi acordată: Identificării oricăror semne de stres psihologic sau de altă natură cauzate de privațiunea de libertate, inclusiv, dar nu limitându-se la, riscul de sinucidere sau automutilare și simptomele de retragere care rezultă din consumul de droguri, medicamente sau alcool; și întreprinderii tuturor măsurilor individualizate sau de tratament corespunzătoare.”

Alte aspecte

Referitor la drepturile persoanelor private de libertate la plimbare și odihnă, legătura cu familia, convorbiri telefonice, cumpărături, corespondență, vizite și pachete, acces la bibliotecă, acestea erau respectate, conform prevederilor legale. În plus, în vederea asigurării asistenței moral-religioase, membrii echipei MNP au reținut ca *aspect pozitiv*, faptul că, la nivelul Centrului *era în curs de finalizare construcția unei capele*.

Referitor la posibilitatea de a formula plângeri, persoanele private de libertate erau informate încă de la primirea în Centru despre acest drept, pe bază de proces verbal, sub semnătură. Nu au fost înregistrate plângeri ale persoanelor private de libertate referitoare la condițiile de arest sau la încălcarea drepturilor, în perioada ianuarie – 21 iunie 2023.

Referitor la supravegherea persoanelor custodiate, aceasta se efectua direct prin vizetele de la ușile camerelor de cazare, cât și video în spațiile comune în care se desfășurau activități cu persoanele private de libertate (holurile de acces, curtea de plimbare etc.), acestea fiind monitorizate de la camera șefului de tură.

Referitor la durata medie de ședere în arest, analizarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către conducerea unității de poliție (spre pildă, *dosarele individuale ale persoanelor custodiate* la momentul vizitei, *Registrul evidență a scoaterilor din centru* ș.a.) a relevat că **durata medie de ședere în arest era de 3 luni**, dar nu mai mult de 6 luni. Conform Codului de procedură penală, durata de ședere în arest, în faza de urmărire penală, poate fi de maxim 6 luni.

Referitor la dosarele individuale ale persoanelor private de libertate, din verificarea aleatorie a unor dosare, membrii echipei MNP au reținut că documentele constitutive erau întocmite corespunzător și îndeplineau legalitatea măsurilor preventive luate de către instanțele de judecată împotriva acestora. Din cele 76 persoane private de libertate custodiate de CRAP Nr. 1 la

data vizitei, 67 erau cu mandat de arestare preventivă, 8 erau ordonanță de reținere și o persoană cu cetățenie străină avea mandat european de arestare preventivă.

Referitor la utilizarea mijloacelor de imobilizare, din studierea documentelor puse la dispoziția echipei MNP de către conducerea Centrului (spre ex., *Registrul de evidență privind utilizarea mijloacelor de imobilizare*), precum și din discuțiile purtate cu reprezentanții unității vizitate și cu persoanele custodiate de Centru la data vizitei, a reieșit că la nivelul Centrului de la începutul anului până la data vizitei, a fost folosită forța în 3 situații (martie, aprilie și mai 2023).

Referitor la registre și alte documente de evidență, verificarea acestora s-a concentrat doar pe eventuale neconcordanțe sau pe lipsa de informații în rubrici. În general, nu au fost identificate astfel de situații. Au fost verificate și alte registre, dintre care amintim: •Registrul de procese-verbale predare - primire a serviciului; •Registrul evidență scoatere din Centru; •Registrul de evidență a primirii și punerii în libertate a persoanelor reținute sau arestate preventiv; •Registrul de cereri diverse – cele mai multe cereri aveau ca obiect, spre ex.: fișa evidență bani, cereri pachet, înaintări adrese ș.a.

De asemenea, membrii echipei MNP au reținut ca **aspecte pozitive** următoarele:

- în scopul menținerii unei legături constante și a creșterii șanselor de îmbunătățire a relațiilor cu mediul de suport al persoanelor private de libertate cu grad ridicat de vulnerabilizare, identificate cu nevoi speciale, fără a fi afectată buna desfășurare a procesului penal, CRAP Nr. 1 asigura *exercitarea dreptului la comunicări online* persoanelor private de libertate custodiate în toate centrele din subordinea DGPMB, fiind singurul centru care are în dotare un sistem de comunicare online. În perioada 01.01.2023-21.06.2023, au fost efectuate un număr de 3 comunicări online de către o persoană privată de libertate, încarcerată în CRAP nr. 9 din cadrul Secției 15 Poliție București;

- de asemenea, în cursul anului 2022, *în vederea asigurării dreptului de a efectua cumpărături*, în condițiile art. 252 alin. (l) din Regulamentul de aplicare a Legii 254/2013 de către persoanele private de libertate, administrația Centrului a stabilit un parteneriat de colaborare cu operatorul economic S.C. ROMANIA HYPERMARCHE S.A - CORA ONLINE.

Astfel, prin intermediul platformei online al acestui operator economic erau plasate comenzile de cumpărături pentru persoanele private de libertate custodiate la nivelul Centrului, livrarea la sediul Centrului realizându-se în maxim de 24 de ore de la confirmarea comenzii sau, în cazuri

excepționale, în regim de urgență la o dată specificată, stabilită de comun acord cu operatorul economic. *Livrarea comenzilor era realizată de operatorul economic fără costuri suplimentare* (nu se percepea taxa de livrare) ținând cont de numărul ridicat de comenzi efectuate, precum și de valoarea sumelor de bani aferente acestor comenzi;

Aspecte rezultate din întreprinderile avute cu persoanele private de libertate

Toate persoanele încarcerate, prezente în Centru, și-au dat acordul de a participa la întreprinderile (interviurile) cu membrii echipei MNP. Interviuul persoanelor arestate a avut caracter confidențial, fiind abordate teme referitoare la condițiile de cazare și respectarea drepturilor acestora (informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, acces la medic, avocat etc.).

Persoanele private de libertate nu au avut rețineri în a face comentarii referitoare la condițiile din arest, cele mai multe dintre acestea precizând în cadrul interviurilor că *"sunt tratate bine de către personalul angajat, că au o relație bună (pozitivă) cu cadrele, că acestea le acordau atenție și reușeau să evite relațiile conflictuale dintre persoanele private de libertate, încurajându-le să se ajute între ele. Totodată, persoanele intervievate au declarat că nu au fost agresate de polițiști la momentul arestării acestora, că nu au formulat plângeri împotriva personalului angajat și că nu au avut loc agresiuni între acestea și personalul angajat. De altfel, pentru evitarea situațiilor conflictuale, personalul angajat a menționat că aloacă mai mult timp decât cel planificat audiențelor cu persoanele arestate/ reținute.*

La data vizitei erau custodiate persoane de diferite vârste și etnii, iar din discuțiile purtate cu acestea a rezultat că în cadrul Centrului nu se făceau discriminări de tratamente bazate pe naționalitate, etnie, religie, origine socială sau alte criterii.

În privința *drepturilor fundamentale* - informare terț cu privire la starea de arest, acces la avocat și acces la medic - majoritatea persoanelor intervievate au declarat că acestea erau respectate.

Referitor la drepturile la vizită și convorbiri telefonice, persoanele private de libertate au menționat că erau respectate de către personalul Centrului, precizând că în intervalul orar specificat se puteau efectua convorbirile telefonice (de 3 ori pe săptămână/ 3 apeluri telefonice cu durata maximă de 30 minute), neexistând probleme în această privință.

În ceea ce privește dreptul la corespondență, persoanele private de libertate au declarat că se respecta procedura, în sensul că aceasta era adusă de către agentul supraveghetor, se desfășura

plicul în prezența destinatarului, fără a fi citit și după verificare, se înmâna acestuia, pe bază de semnătură. Toate persoanele intervievate erau convinse că nu le era citită corespondența de altcineva în afara lor. De asemenea, persoanele intervievate au precizat că, în cazul în care doreau să expedieze corespondența, acestea înmânau plicurile agentului supraveghetor, la apelul de dimineată, pentru fi introduse în cutia poștală.

Persoanele custodiate de Centru și-au exprimat nemulțumirea pentru **lipsa unor activități pentru socializare și petrecerea constructivă a timpului, motiv pentru care membrii echipei MNP apreciază că este necesară organizarea unor astfel de activități pentru socializare și petrecerea constructivă a timpului și implicarea persoanelor deținute în astfel de activități, motivat de faptul că acestea petrec 23 de ore numai în camerele de deținere, iar o oră sunt scoase la curtea de aer.**

Tot în cadrul întrevederilor cu membrii echipei MNP, atât persoanele private de libertate, cât și reprezentanții Centrului vizitat, au menționat că **ar fi necesară și utilă amenajarea unui infochioșc pe holurile sectorului de deținere, ca în penitenciare, care le-ar permite accesul, în acest fel, pe baza unui card personalizat, la toate informațiile de care au nevoie (spre ex., situația lor juridică, citațiile la instanță, procese aflate pe rol, căi de atac, abateri sau recompense, noutăți legislative, dacă familia le pune bani în cont etc.). Prin urmare, membrii echipei MNP apreciază că este necesar ca Ministerul Afacerilor Interne să facă demersurile care se impun pentru amenajarea de infochioșcuri în toate centrele de reținere și arestare preventivă.**

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

**conducerii Ministerului Afacerilor Interne
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Efectuarea demersurilor legale care se impun în vederea acordării sporului pentru condiții de muncă deosebit de periculoase personalului angajat din cadrul centrelor de reținere și arestare preventivă, care prin natura activităților intră în contact direct cu persoanele private de libertate diagnosticate cu boli infecto-contagioase, așa cum beneficiază polițiștii de penitenciare, de peste 10 ani, în baza Ordinului Ministerului Justiției nr. 3544/2012 pentru aprobarea Normelor privind condițiile de acordare a sporului pentru condiții deosebit de periculoase personalului din sistemul administrației penitenciare;

2. efectuarea demersurilor în vederea amenajării de **infochioșcuri** în toate centrele de reținere și arestare preventivă, care să fie amplasate pe holurile sectorului de deținere.

RECOMANDĂ

**conducerii Direcției Generale de Poliție a Municipiului București
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. finalizarea demersurilor privind extinderea/reamenajarea unui **centru unic** de reținere și arestare preventivă la nivelul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, conform Planului de acțiune⁴, aprobat de conducerea Ministerului Afacerilor Interne pentru perioada 2020-2025, elaborat în vederea punerii în aplicare a Hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, precum și a Hotărârilor pronunțate în grupul de cauze Bragadireanu împotriva României, pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, până la sfârșitul anului 2023;

⁴ Disponibil, online, la adresa: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/11/PLANUL-DE-ACTIUNE-.pdf>, accesată la 18 iulie 2023.

2. în situația în care, din varii motive, NU se va finaliza amenajarea centrului unic de reținere și arestare preventivă la nivelul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București (DGPMB):

a) identificarea și amenajarea unor locații în care să funcționeze centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea DGPMB, inclusiv Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1 București, care să corespundă standardelor europene sub aspectul suprafeței, volumului, ventilației, satisfacerii nevoilor fiziologice în condiții de intimitate și care să NU fie situate la demisolul/subsolul vreunei clădiri;

b) amenajarea și dotarea în mod corespunzător a cel puțin unei camere pentru persoane private de libertate cu dizabilități, în toate centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea DGPMB, inclusiv în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1 București;

c) amenajarea unor căi de acces pentru persoanele cu dizabilități, în toate centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea DGPMB, inclusiv în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1 București;

d) amenajarea unei camere de izolare pentru persoane private de libertate care prezintă boli infecto-contagioase, în toate centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea DGPMB, inclusiv în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1 București;

e) amenajarea unei camere de izolare pentru persoanele private de libertate care se manifestă violent, în toate centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea DGPMB, inclusiv în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1 București;

f) amenajarea unei camere pentru persoanele private de libertate aflate în refuz de hrană, în toate centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea DGPMB, inclusiv în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1 București.

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Nr. 1

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. efectuarea lucrărilor de reparații și igienizare în camerele de deținere, în care erau pereții murdari și tencuiala deteriorată (spre exemplu, Camera 8 – DS) ;

2. înlocuirea cazarmamentului (saltele) aflat în stare avansată de uzură;

3. repararea, sau după caz, înlocuirea bicicletelor și a benzilor de alergat nefuncționale, amplasate la curțile de plimbare;

4. întocmirea unui registru special pentru mărci traumatice sau al semnelor fizice de rele tratamente/abuzuri sau tortură a persoanelor custodiate, în care se va consemna anul, luna, ziua și ora examenului medical, datele de identificare ale persoanei private de libertate, descrierea urmelor de violență, proveniența acestora conform afirmațiilor persoanei private de libertate și recomandările medicale, în baza art. 72 din Legea nr. 254/2013, art. 159 alin. (8) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 și pct. 74 din Normele CPT, cap. Documentarea și raportarea dovezilor medicale de maltratare (p. 100), raportat la art. 110 din Legea nr. 254/2013;

5. organizarea unor activități pentru socializare și petrecerea constructivă a timpului și implicarea persoanelor deținute în astfel de activități, motivat de faptul că aceștia petreceau 23 de ore numai în camere și doar o oră erau scoși la curtea de aer;

6. efectuarea demersurilor în vederea ocupării celor 5 posturi vacante;

7. efectuarea demersurilor în vederea reevaluării organigramei și derulată funcție de buget, ocuparea posturilor vacante în Centrul Medical și *suplinirea* acestora pentru optimizarea funcționalității și împiedicarea apariției fenomenului de burn-out, prin suprasolicitarea personalului medical existent;

8. efectuarea demersurilor în vederea încadrării unui referent medical (registrator medical);

9. amenajarea în interiorul CRAP Nr. 1 București a unui spațiu destinat cabinetului de psihologie, care să fie dotat corespunzător, inclusiv cu teste psihologice licențiate;

10. examinarea posibilității de angajare sau contractare de servicii a unui psiholog de specialitate psihologie clinică sau psihoterapie, care să desfășoare activități de tip permanent în cadrul CRAP Nr. 1 București, având în vedere că pot fi situații în care persoanele custodiate au nevoi urgente de asistență psihologică și psihoterapie;

București, 28 iulie 2023

